

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Frumentum venditum à pagare, & consignare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

tor poterit. Certe si sine fraude id fiat, cum sit par venditoris ementisque periculum, non video, unde condem- nare id ullus possit.

Frumentum venditum à pagare & consignare.

12. Hoc contractu utuntur sæpè Siculi, quem quia sufficienter explicat, probatque Diana p. 1. tr. 8. ref. 65. hic eius locum demonstrasse sufficiat.

An venditor non soluto pretio ab emptore possit percipere fructus rei à se credito venditæ, quamvis ementi tradita.

13. Caius vendit Titio fundum, vel domum aureis mille, quos Titius promittit solvere hinc ad sex, v. g. annos (interdum non designantur anni, sed donec emptor solvet pretium) interim vero tradit possessionem fundi ipsi Titio, ea lege, ut idem Titius reddat Caio venditori annuam pensionem, v. g. quinquaginta aureorum, nempe iuxta fructus, quos Caius percipere à fundo potuisset, Qui quinquaginta aurei non computantur in sortem: nam semper remanent illi mille aurei tempore designato solvendi: Idne iuste sit?

14. Si eiusmodi contractus per modum absolutæ venditionis non celebretur, sed per modum locationis, licitus sine dubio est. Modus autem locationis hic esset: *Vendo tibi fundum mille aureis à te olim solvendis, illudque possidendum trado, nunc quidem, pro locato (unde mihi peribit, si peribit; quia ego sum dominus rei tibi locatae ac propterea pensionem iuxta fructus, quos deduxis expensis, percipisseni, solvas: cum autem solveris totum fundi pretium, habebas pro vendito (unde postea tibi emptori peribit fundus, si peribit, quia postea illius eris tu Dominus.)* Hic, inquam, contractus licitus est, quia est ipsamet prædij locatio; pactum enim illud, ut omnino simul mille aurei solvantur, iniquum esse non videtur: nam sicut venditor dare promittit simul totum prædium, ita & emptor totum pretium. Quod si pactum fuerit, de solvendo pretio prædij per partes, quod iustum etiam erit, propter similem rationem, tunc sanè si deinde solvatur aliqua pars pretij fundi, debebit, quantum est ex hoc capite, & pars pensionis cessare: quia tunc pro vendita habetur pars prædij; quo casu fundus pro indiviso erit utriusque, sicuti contingit in contractu societatis, vel in hereditate relicta pluribus.

15. At verò, si eiusmodi contractus fiat per modum absolutæ venditionis in hunc modum: *Vendo tibi omnino fundum, dilata solutione, interim vero solvis pensionem, & c.* illicite fieri, & iniuste, docent multi apud Ioan. Baptistam Antoniacum Euglinum, in *Catechesi. Neap. lib. 5. c. 21.* ubi de hoc casu fusè: videtur etiam Dian. *part. 1. tr. 8. ref. 86.* quia tunc fundus fit absolute emptoris, unde ei periret, si periret; ergo ad illum pertinent & fructus, quare convinceretur tunc pensio exigi propter dilationem solutionis pretij, quæ est mera usura. Aliqui sentiunt iuste fieri. Ratio est (inquit Molinar. 2. disp. 368. §. in eodem Corollario, cui assentitur Sanchez l. 1. conf. c. 7. d. 21. adique, quos sequitur, citatque Dian. p. 4. tract. 4. miscel. ref. 139. quibus adde Sperellum, p. 2. disp. 118.) quia cum venditor fundum libere tibi tradat, cum tradere non obligetur, nisi quando tu solveris pretium, iustum est ut emptor hoc beneficium, quod valde est æstimabile, pretio recompenferet, dando venditori fructus, quos ipse percipisset. Ratio est (inquit de Lugo tom. 2. iust. d. 25. scilicet. 8. num. 140. cui præcedens non arridet) quia venditor, ut potè cui nondum solvitur rei suæ pretium, potest nolle dare emptori totum, absolutumque rei dominium: atque adeo potest nolle dare ius percipiendi fructus seu dominium utile, quamvis det rei proprietatem: si ergo fructus sibi reservat, eos prout multi, vel pauci producentur, tanquam suos iure suo accipiet, non verò tanquam rem emptoris, nec in compensationem beneficii

et separata
olita.
mense
Ex dictis præsertim ex secundo capite damni emer-
gentis, hincque cessantis, solves illud commune Siculis
fontentorum negotiatione, alii, in aliarum Mercium
Mercator enim vendit, consignatque Colobio cen-
tu, v. g. menturas frumenti nunc, mense Ianuarij, & id
pretio quod currit mense Maij, quo tempore solet pro-
pretio distantiam à gradiente mense maior esse frumenti
pretia, adeoque maius pretium. Iustène id fieri pu-
tandum est? Solves, inquam, asserendo omnino fieri in-
iuste, si absolute loquamur, quia rei pretium iustum est
illud, quod currit, quando rem venditam consignas, tunc
transfertur dominium. Qua ergo ratione eligis
alium mensem, & hunc Maij, quo pretium carius esse
convenit?

10. At verò, dic, iuste fieri posse, quando eas men-
turas verè Mercator servaturus esset, ac vere illo pretio
venditurus, & nihilominus in gratiam Coloni vel consu-
queque id totum scientis, vendat; Immo tunc, quia fru-
mentum (ut solet Jerevisser in horreo Mercatoris, hoc
incrementum (deductis expensis) à Colobio sibi sibi vi-
perat Mercator iuste poterit. Ratio est, quia tunc cessat
Mercatori lucrum, & Pretium autem si ve tradatur men-
se Ianuarij, si ve mense Maij, si ve toto, si ve ex parte,
nihil hic interest, quia tota vis hujus lucri fundatur in
valore rei, quæ vendenda, & conservanda pro illo tem-
poris fuerit. Scio Caictanum docere, si solutio fiat men-
se Maij, licet Mercator frumentum pro illo tempore non
esse servaturus, & pecuniam, (quamvis eam mense
Ianuario habuisset) non esset negotiaturus: Scio, in-
quam, docere aliquid plus tunc à Mercatore posse sumi,
quia complementum Venditionis (ait Caictanus) fit
mense Maij. Sed non est ullo modo audiendus, quia
venditio quoad substantiam facta fuit mense Ianuarij,
& illud complementum non est aliud, nisi solutio præ-
dij data, quæ est implicitum mutuum: unde si pro-
per hanc solam dilatacionem aliquid plus acciperetur, ex
mero mutuo acciperetur, atque adeo per usuram. Le-
ge Molinum disp. 355. & Lessium l. 4. dub. 4. & 6.

11. Inquires Mense Maij varium, in variis diebus,
esse pretium solet, licet bene ergo huic Mercatori ratione
dicti lucri cessantis vendere mense Ianuarij pro supre-
mo pretio vulgari currendo mense Maij: Respondeo,
Nequaquam licere. Debet enim vendere pretio, quod
maior parte mensis vigeat. Ratio est, quia mercator
possibiliter eo pretio erat venditurus, quod commu-
niter, eo mense, erat futurum; hoc igitur pretium illi
cessabit, atque adeo hoc solum exigere poterit. Adver-
tè, futurum esset pretium legitimum, hoc solum exi-
gere posse, non vulgare, quia in eo casu, hoc solum illi
cessaret.

Quid si tanta fuit eo anno mense Maij varietas pretij,
ut non fuerit pretium ullum, quod dici posset, cucurrisse
per maiorem partem Mensis? Respondeo sumatur tunc
pretium medium. Ratio est, quia supremum non est fas
accipere, cum non sit certus Mercator fore se illo pretio
venditurum: nec congruit recipere solum infimum, quia
potuisset fortasse vendere maiori pretio: sumat igitur
medium, quod, & suam, & ementis rationem commo-
de satis habebit. Non inficior posse mense Ianuarij com-
muni consensu determinari pretium, quod currit tali
mense Maij, immò, & tali hora, & quidem iuste, si verè
tali die, & hora certo venditurus Mercator esset. Sed
quod id?

Pactum illud non improbo: Posito enim, quod Mer-
cator verè frumentum venditurus sit mense Maij cum
solvatur quantum augendum tunc sit pretium, pote-
st convenire venditor cum emente, de aliquo certo
pretio, quod prudenti iudicio tunc fortè currendo nunc
determinetur; nam sic, illud semper (si ve deinde mense
Maij creseat, si ve decreseat pretium accipere Merca-